

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Historia Kościoła powszechnego w starożytności i średniowieczu
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	History of the Church universal in the antiquity and middle ages
Kierunek studiów	Teologia kurs B
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki teologiczne
Język wykładowy	Polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr hab. Piotr Szczur
---	--------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	15 + 15	I-II	4 + 3 = 7
konwersatorium			
ćwiczenia	15 + 15	I-II	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1: Znajomość podstawowych wydarzeń z historii powszechnej. W2: Umiejętność posługiwania się mapami i ich czytania.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

<p>C1: Zapoznanie studentów z dziejami Kościoła od jego założenia do Soboru Laterańskiego V (1512-1517).</p> <p>C2: Kształtowanie u studentów umiejętności postrzegania historii Kościoła w szerokim kontekście dziejów politycznych i społecznych.</p> <p>C3: Kształtowanie u studentów umiejętności interpretowania i oceniania historii Kościoła w świetle obiektywnych źródeł i najnowszych badań naukowych.</p>
--

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student ma pogłębioną wiedzę na temat procesów zmian zachodzących w kręgu starożytnej kultury grecko-rzymskiej, będącej pod wpływem chrześcijaństwa, oraz na temat roli chrześcijaństwa w kształtowaniu się kultury Europy	T_W03
W_02	Student ma uporządkowaną, pogłębioną i szczegółową wiedzę z zakresu historii Kościoła w starożytności i średniowieczu, co w przyszłości może prowadzić do specjalizacji w tym zakresie	T_W01, T_W10
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student posiada podstawowe umiejętności badawcze w zakresie historii Kościoła w starożytności i średniowieczu, obejmujące analizę historycznych tekstów źródłowych, dobór metod badawczych oraz opracowanie i prezentację wyników badań	T_U02, T_U12
U_02	Student potrafi samodzielnie przeprowadzić analizę i interpretację różnych wydarzeń z dziejów Kościoła w celu określenia ich znaczenia, oddziaływania społecznego i miejsca w procesie historyczno-kulturowym	T_U05, T_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student uznaje znaczenie wiedzy z zakresu historii Kościoła w starożytności i średniowieczu do rozwiązywania problemów teoretycznych i praktycznych z uwzględnieniem opinii ekspertów	T_K04

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Historyczne początki Kościoła i działalność apostołów;
2. Przyczyny rozszerzania się chrześcijaństwa i postępy ewangelizacyjne w Imperium Rzymskim i poza jego granicami;
3. Spory natury teologicznej i dyscyplinarnej pierwszych wieków;
4. Oskarżenia kierowane pod adresem chrześcijan oraz przyczyny i przebieg prześladowań;
5. Przełom konstantyński;
6. Polityka religijna cesarzy po śmierci Konstantyna;
7. Sobory powszechne niepodzielonego Kościoła;
8. Powstanie i rozwój życia monastycznego;
9. Chrystianizacja narodów celtyckich i germańskich;
10. Powstanie i rozwój Państwa Kościelnego;
11. Kościół państwowy w imperium Karola Wielkiego;
12. Chrystianizacja ludów słowiańskich (misja św. Cyryla i Metodego);
13. *Saeculum obscurum* – upadek autorytetu papieskiego w X wieku;
14. Wielka schizma wschodnia;
15. Gregoriańska reforma Kościoła;
16. Wyprawy krzyżowe: geneza, przebieg i znaczenie;
17. Herezje XII i XIII wieku oraz walka o czystość wiary – inkwizycja;
18. „Niewola awiniońska” papieży i wielka schizma zachodnia;
19. Papiestwo w okresie renesansu i humanizmu.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny	Egzamin	Karta egzaminacyjna
W_02	Wykład konwencjonalny	egzamin	Karta egzaminacyjna
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Analiza tekstu	Obserwacja	Karta zaliczeniowa
U_02	Dyskusja	Obserwacja	Karta zaliczeniowa
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Obserwacja	Karta zaliczeniowa

VI. Kryteria oceny, uwagi...

1. Wiedza
2. Aktywność studenta podczas zajęć (wypowiedzi ustne, dialogi, udział w dyskusjach, praca w grupach)
3. Przygotowanie referatu
4. Zaliczenie lektury
5. Frekwencja

Ocena niedostateczna

W - student nie zna podstawowej faktografii

U - student nie potrafi wyjaśnić najważniejszych wydarzeń z historii starożytnej i średniowiecznej

K - student nie rozumie znaczenia wiedzy z zakresu historii Kościoła w starożytności i średniowieczu

Ocena dostateczna

W - zna najważniejsze zagadnienia z historii Kościoła

U - student potrafi wyjaśnić najważniejsze zagadnienia z historii Kościoła starożytnego i średniowiecznego, ale nie dostrzega wzajemnych relacji między nimi

K - student rozumie znaczenie wiedzy z zakresu historii Kościoła w starożytności i średniowieczu, ale nie potrafi dostrzec jej roli w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych

Ocena dobra

W - student ma wiedzę o poszczególnych zagadnieniach z historii Kościoła

U - student potrafi prawidłowo wyjaśnić poszczególne zagadnienia z historii Kościoła i dostrzega wzajemne relacje między nimi

K - student rozumie i uznaje znaczenie wiedzy z zakresu historii Kościoła w starożytności i średniowieczu i potrafi dostrzec jej rolę w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych

Ocena bardzo dobra

W - student ma pogłębioną wiedzę o poszczególnych zagadnieniach z historii Kościoła

U - student rozumie i potrafi wyjaśnić procesy historyczne zachodzące w starożytności i średniowieczu oraz udział w nich Kościoła

K - student rozumie i uznaje znaczenie wiedzy i opinii ekspertów z zakresu historii Kościoła w starożytności i średniowieczu do rozwiązywania problemów teoretycznych i praktycznych

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	60
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	115

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Banaszak M., <i>Historia Kościoła katolickiego</i> , t. I-II, Warszawa 1986-1987; Bihlmeyer K., Tüchle H., <i>Historia Kościoła</i> , t. I: <i>Starożytność chrześcijańska</i> , tłum. J. Klenowski, Warszawa 1971; Kumor B., <i>Historia Kościoła</i> , t. I-IV, Lublin 2001; Danielou J., Marrou H.I., <i>Historia Kościoła</i> , t. I-II, Warszawa 1984; Rops D., <i>Kościół pierwszych wieków</i> , Warszawa 1997.
Literatura uzupełniająca
Brändle R., <i>Problemy działalności społecznej w Kościele starożytnym</i> , „Vox Patrum” 4 (1983), s. 29-47; Chmielecki T.T., <i>Początki chrześcijaństwa w Gruzji (I-VII w.)</i> , „Vox Patrum” 17 (1997), z. 32-33, s. 343-358; Derdziuk E., <i>Postawa chrześcijan Afryki rzymskiej wobec aresztowania i uwięzienia</i> , „Vox Patrum” 5(1984) z. 6-7, s. 81-99; Duży L., <i>Polemika Celsusa z chrześcijaństwem jako inwektywa</i> , „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne” 18 (1985), s. 169-180; Grzywaczewski J., <i>Duszpasterska opieka nad więźniami w starożytności chrześcijańskiej</i> , „Vox Patrum” 16 (1996), z. 30-31, s. 249-258; Gurda K., <i>Wspomaganie ubogich i potrzebujących w kościele mediolańskim za czasów św. Ambrożego</i> , „Vox Patrum” 16 (1996), z. 30-31, s. 151-159; Jaczynowska M., <i>Polityka dynastii Sewerów wobec chrześcijaństwa</i> , „Vox Patrum” 11-12 (1991-1992), z. 20-23, s. 195-203; Kieling M., <i>Katechumenat i chrzest na podstawie „Konstytucji Apostolskich”</i> , „Vox Patrum” 52 (2008), z. 1, s. 439-454; Koczwarą S., <i>Dzieje schizmy akacjańskiej do 514 roku</i> , „Roczniki Teologiczne” 45 (1998), z. 4, s. 19-38; Krakowiak Cz., <i>Posługiwanie biskupów, prezbiterów i diakonów w pismach Ojców Kościoła do V wieku</i> , „Vox Patrum” 52 (2008), z. 1, s. 513-530; Myszor W., <i>Ad limina Apostolorum. Podróże i pielgrzymki do Rzymu w starożytnym Kościele</i> , „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne” 16 (1983), s. 87-97; Szczur P., <i>Problematyka społeczna w późnoantycznej Antiochii na podstawie nauczania homilietycznego Jana Chryzostoma</i> , Lublin 2008. W. Fałkowski, <i>Wielki król. Ideologiczne podstawy władzy Karola Wielkiego</i> , Warszawa 2011; J. Le Goff, <i>Kultura średniowiecznej Europy</i> , Warszawa 2002; H. Chadwick, <i>Historia rozłamu Kościoła wschodniego i zachodniego</i> , Kraków 2009; B. Dumezil, <i>Chrześcijańskie Korzenie Europy</i> , Kęty 2008; Ch. Dawson, <i>Tworzenie się Europy</i> , Warszawa 1961; Ch. Dawson, <i>Religia i Kultura</i> , Warszawa 1958; W. H. Carroll, <i>Historia chrześcijaństwa</i> , t. 1, Wrocław 2009; Ch. Brooke, <i>Europa średniowieczna 962-1154</i> , Warszawa 2001; J. H. Mundy, <i>Europa średniowieczna 1150-1309</i> , Warszawa 2001; J. Huizinga, <i>Jesień średniowiecza</i> , Warszawa 1996; A. Piazzoni, <i>Historia wyboru papieża</i> , Kraków 2004; S. Runciman, <i>Dzieje wypraw krzyżowych</i> , t. 1-3, Warszawa 1987-1988; F. Dvornik, <i>Bizancjum a prymat Rzymu</i> , Warszawa 1985; A. Vauchez, <i>Duchowość średniowiecza</i> , Gdańsk 1996; M. Żywczyński, <i>Papiestwo i papieża w średniowieczu</i> , Kraków 1995.